

KOSOVA (1999) VE MAKEDONYA (2001) SAVAŞLARI ESNASINDA MERHAME'T'İN ROLÜ¹

Adnan AZİZİ

“Merhamet” Kültür ve Yardımlaşma Derneği, bu topraklarda on yedi yıldır faaliyet göstermektedir. Derneğin on yedinci yıldönümünün kutlandığı bu yılda, dernek yöneticilerinin dediği gibi, en ihtiyaç duyulan zamanlarda ancak Allah'ın yardımıyla gerçekleştirilebilen projeleri uygulayabilmenin kıvancını yaşamaktadır.

Eski Yugoslavya topraklarında esen çetin rüzgarları önceden öngörerek, “Merhamet” Kültür ve Yardımlaşma Derneği 1997 yılında Üsküp'te kuruldu ve akabinde geçen yüzyılın sonunda halkımızın yaşadığı trajedilere hazırlıklı idi. Makedonya'nın tüm şehirlerinde bulunan şubeleriyle ve yüzlerce üyesi ile gönüllüsüyle “Merhamet” Kültür ve Yardımlaşma Derneği insanlık, hayırseverlik ve yardımlaşma değerleri ile özdeşleşen Makedonya'nın en saygın kuruluşlarından biri olmanın haklı gururunu yaşamaktadır.

“Merhamet” bu topraklarda, 1999 yılında kendi vatanlarından kovulan 62.000'den fazla kosovalı mülteciye yardım sunan dernek olarak hatırlanacaktır. Bilindiği üzere, 1999 yılının ilkbaharında Sırp güçleri neredeyse tüm Kosovalı Arnavutları topraklarından kovarak bir etnik soykırım gerçekleştirdiler. Mültecilerin çoğunun kendilerine zorluk çıkarmayan Arnavutluğa yönelmelerine rağmen, Kosova'nın güney bölgesinde yaşayan halk Makedonya'ya sığındı. Fakat, Makedon silahlı güçleri bir haftalık bir süre boyunca Kosovalı mültecilerin Makedonya'ya girmelerine müsaade etmedi. Ve, Makedonya – Kosova sınırında bir hafta boyunca emsali görülmemiş bir yaşam mücadelesi yaşandı. O günlerde, kalabalık sayıda ki diğer aktivistlerle birlikte “Merhamet” de oradaydı. Öyle ki, mültecilerin Makedonya'da farklı yerlerde kurulan kamplara ve müstakil evlere yerleşmelerinin ardından da “Merhamet” 'in misyonu devam etti. Bu dönemde, Türkiye'den İHH gibi farklı kuruluşlar vesilesiyle (İHH ile mültecilere yardım amaçlı 61 mavnalı insani yardım sağlandı) ve 25 mavnalı insani yardım gönderen Suudi Arabistan Maliye Bakanlığı gibi kuruluşlar ile ortaklaşa yardım çalışmalarımız gerçekleşti. Bununla birlikte, İslami Gelişim Bankası, Suudi Arabistan Kızılay'ı, Birleşik Arap Emirlikleri Kızılay'ı, Katar Kızılay'ı gibi kuruluşlar da “Merhamet” Derneği'ne bu bağlamda desteklerini sunmuşlardır.

Öyle ki savaş zamanı olması sebebiyle sürekli olarak çatışmalarda yaralanan çok sayıda UÇK askeri vardı. Merhamet bu yaralıların Türkiye'nin en iyi hastanelerinde muayene görmelerine yardımcı oldu. İHH vasıtasıyla Türkiye'deki hastanelere yaklaşık 150 yaralı asker gönderilmiştir. Mültecilere

¹ Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen ‘Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi’ nde bildiri olarak sunulmuştur.

yardımlamak amacıyla Merhamet bünyesinde sağlık sektörü de kuruldu. Sağlık sektörü bünyesinde açılan sağlık ocağında sadece mültecilere yönelik sağlık hizmetleri sunulmaktaydı. Bu süre esnasında, ve sonrasında, bu sağlık ocağında 400'den fazla kişiye çeşitli sağlık hizmetleri sunulmuştur.

İnsani boyutun dışında Merhamet mültecilerin kültür ve eğitim alanında da eksik kalmamaları için çalışmalar gerçekleştirdi. Bu amaçla, İHH ile yapılan işbirliği ile Kur-an'ı Kerim'in Arnavutçası yayımlandı ve binlerce nüshası mültecilere dağıtıldı. Aynı zamanda kamplarda ve evlerde mültecilere yönelik eğitim-inanç içerikli kurslar düzenlendi. Bu amaçla, Merhamet, eğitim, kültür, din, hijyen vb. konulu binlerce broşür de hazırladı. Derneğimiz bünyesindeki Kadın Kolları'ndan 20'den fazla bayan arkadaşımız bu görevi üstlenerek 6 ay boyunca çalışmalar gerçekleştirdi. Doğrusu, Kadın Kolları günümüzde de kadınlara yönelik kapsamlı etkinlikler düzenleyerek derneğimizin en aktif sektörlerinden biri olma ünvanını taşımaktadır.

Savaş dönemi olması hasebiyle bilginin zamanında ulaşması herşeyden önemli hale gelmişti. Bu dönemde Merhamet bir haber ajansı kurarak savaş esnasında yaşanan olayları ve diğer gelişmeleri Arnavutça, Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde olmak üzere sürekli olarak yayınlıyordu. Haber yayını yapmakla birlikte, bu sektör, Kosova ve Makedonya'da yaşanan savaşlar esnasında ve akabinde belgesel, eğitim içerikli ve kültürel içerikli yüzlerce kaset ve CD de yayınlamıştır.

Aynı zamanda 2001 yılında Makedonya'da yaşanan kriz esnasında Merhamet Derneği 30.000 Makedonyalı Arnavut ailelere yönelik insani yardım dağıtımını da gerçekleştirdi. Kosova'daki savaş esnasında olduğu gibi, Makedonya'daki çatışmalar esnasında da yine İHH'nın yardımıyla Türkiye'ye 25'ten fazla yaralı asker gönderildi. Bununla birlikte insani yardım çalışmaları ile kültür, eğitim ve özellikle haberleşme alanında da yoğun çalışmalar gerçekleştirildi.

Aslında insani yardım çalışmaları ilerleyen yıllarda da devam etmiştir. Merhamet Derneği ve TİKA'nın işbirliğiyle 2001 savaşı döneminde mağdur olan, ağır ekonomik şartlarda yaşayan ailelerin çocuklarına 100.000 nüshaya yakın ücretsiz eğitim kitabı dağıtımını yapılmıştır. Bu faaliyetlerle birlikte her eğitim yılının başında öğrencilere kitap, okul çantası, okul araç-gereçleri ve bayramlarda ailelere yönelik gıda yardımı gerçekleştirilmektedir.

Merhamet Derneği'nin kataloğunda gerçekleştirdiğimiz kültür-eğitim faaliyetlerini de bulabilirsiniz. Öğrencilere yönelik burs dağıtımını ile birlikte onları bu tür çalışmalara teşvik etmek amacıyla kurs, bilgi yarışması ve farklı kültür-eğitim projeleri gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda 2003-2005 yılları arasında TİKA ile yapılan işbirliği neticesinde kırsal bölgelerde yaşayan 200'ün üzerinde öğrenci için ücretsiz bilgisayar kursu düzenlenmiştir. Bu çalışma kırsal bölgelerde yaşayan bu öğrencilere çok önemli bir destek olmuştur.

Merhamet Derneği bilim alanında da çok önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bunlardan en önemlileri 2000 yılında düzenlenen “Medeniyetler Arası Diyalog” ve 2004 yılında düzenlenen “Sami Fraşiri'nin 100. ölüm yıldönümü” isimli uluslararası sempozyumlardır. Bunlarla birlikte, bu bağlamda 30'dan fazla seminer, panel ve tartışma programları gerçekleştirmiştir.

Merhamet Derneği, tüm bu çalışmaların donörler, işbirlikçiler ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen dostların yardımı olmaksızın gerekleştirmeyeceğinin bilincindedir. ABD, Büyük Britanya, Almanya, Suudi Arabistan, Türkiye, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar başta olmak üzere diğer ülkelerden de saygıdeğer dostlarımız mevcuttur. Bunların arasında Uluslararası Kızıl Haç'ı, TİKA, Kızılay, İHH, İslamic Relief gibi dernek ve kuruluşlar yer almaktadır.

Aynı zamanda, bu topraklarda Merhamet Derneği çoğu zaman farklı kültürel, eğitimsel ve insani yardım içerikli etkinliklerin koordinasyonunu sağlayan çatı kuruluş görevini de üstlenmiştir. Bu bağlamda Kosova ve Makedonya'da yaşanan savaşlar esnasında, önemli uluslararası dernek ve kuruluşlarla olan bağlantılarının yardımıyla birçok yerel derneğe insani yardım, kültür ve eğitim etkinliklerinde ter almaları için yardımcı olmuştur.

Bunun dışında sivil-toplum etkinliklerinin şekillenmesi amacıyla Merhamet Derneği 15'e yakın farklı profile sahip derneğin kurulmasında ve akabinde bu derneklerin toplumumuzda önemli yer edinmeleri amacıyla gerçekleştirdikleri etkinliklerde de yardımını sunmuştur.

Merhamet Derneği birçok yerli ve uluslararası foruma üyedir. Bunların arasında merkezi Suudi Arabistan'da olan İslam Dünyası Gençlik Kurulu ve merkezi Türkiye'de olan İslam Dünyası STK'lar Birliği gibi kuruluşlardır.